

Reglerne om brevåbning m.v. svarer til de oprindelige regler i retsplejeloven fra 1916, mens de gældende regler om aflytning blev gennemført i 1954 (lov nr. 202 af 11. juni 1954) og 1972 (lov nr. 89 af 29. marts 1972). Der henvises om reglernes tilblivelse til betænkningen, side 38-44.

Indgreb i posthjemmeligheden (brevåbning og brevstandsning) er omhandlet i § 786 og tildels § 792, der nærmere er omtalt i betænkningen, side 28-31. De forsendelser, som indgrebet vedrører, skal være rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra en sigtet. Kompetencen til at træffe bestemmelse om indgreb tilkommer retten, og det er retten, der foretager åbningen af forsendelsen. Politiet kan dog i påtrængende tilfælde pålægge postvæsenet at tilbageholde en forsendelse i indtil tre dage, men åbningen sker altid ved rettens foranstaltning. Kriminalitetskravet ved brevåbning er, at der skal være tale om en forrydelse, som det efter lovens almindelige regel tilkommer statsadvokaten at påtale.

Telefonaflytning er reguleret i retsplejelovens § 787 og nærmere omtalt i betænkningen, side 31-36. Kompetencen til at træffe bestemmelse herom tilkommer retten, men under særlige betingelser kan politiet dog i påtrængende tilfælde foretage aflytning uden retskendelse. Retten skal i så fald inden 24 timer tage stilling til, om aflytningen kan godkendes. Der kan foretages telefonaflytning i alle sager med 8 års fængsel i strafferammen. Derudover er der i § 787 angivet en række nærmere bestemte lovovertrædelser, der kan begrunde telefonaflytning. Der skal efterfølgende gives underretning til telefonens indehaver, såfremt underretning kan ske uden skade for undersøgelsen, og omstændighederne i øvrigt ikke taler derimod. Politiet har efter § 787, stk. 5, pligt til at tilintetgøre materiale, der hidrører fra en aflytning, så snart det er fastslået, at materialet ikke er af betydning for efterforskningen.

Om *anden aflytning* er der regler i § 789, der fastslår, at reglerne i § 787, stk. 1 og 5, finder tilsvarende anvendelse, det vil sige først og fremmest kriminalitetskravet i § 787, stk. 1, nr. 1, og destruktionsreglen i stk. 5. Kompetencen til at træffe bestemmelse om anden aflytning tilkommer altid retten. Der skal efter de gældende regler ikke ske efterfølgende underretning om anden aflytning. I øvrigt henvises til betænkningen, side 36-37.

Efter retsplejelovens § 788 kan det ved retskendelse bestemmes, at telefonselskaberne skal meddele politiet oplysning om, hvilke telefoner der i et bestemt tidsrum sættes eller har været sat i forbindelse med en bestemt telefon (*teleoplysning*). Kom-

petencen tilkommer ligesom ved de øvrige indgreb retten, men politiet kan i et vist omfang uden retskendelse foretage indgrebet. Om teleoplysning henvises i øvrigt til betænkningen, side 37-38.

2.3. Strafferetsplejeudvalget har indgående overvejet, hvordan man skal afgrænse de indgreb, der bør være reguleret i retsplejeloven. Der henvises til betænkningen, side 12-14 (om begrebet straffeprocessuelle tvangsindgreb) og 51-58 (om de *enkelte typer af indgreb i meddelelshemmeligheden*).

Udvalget fremhæver efter en gennemgang af udviklingen på det tekniske område, at det kan være vanskeligt at skelne mellem de forskellige typer af indgreb, og at man i erkendelse heraf bør søge i vidt omfang at gøre betingelserne for indgrebene ensartede.

Alligevel er det dog muligt at opdele disse indgreb i fem grupper, der nærmere er angivet i den foreslåede regel i § 780, stk. 1, (telefonaflytning, anden aflytning, teleoplysning, brevåbning og brevstandsning).

Denne inddeling af de forskellige indgreb svarer i væsentlig grad til den hidtidige opdeling, dog således at der i forhold til de gældende regler i retsplejeloven foretages en vis ændring af indholdet af indgrebene teleoplysning og brevåbning, og således at indgrebet brevstandsning udtrykkeligt i lovtæksten gøres til et særligt indgreb på linie med de øvrige indgreb.

2.4. Der er i strafferetsplejeudvalget enighed om, at der generelt bør sættes snævre grænser for politiets indgreb i meddelelshemmeligheden. Udvalget henviser i den forbindelse bl.a. til, at adgangen til frit at kunne give udtryk for sine tanker i skrift og tale over for andre mennesker, uden at uvedkommende gør sig bekendt med indholdet, må anses som en fundamental rettighed for den enkelte. Rettigheden er endvidere af væsentlig betydning for vort samfundssystem, hvorfor også almene hensyn tilsiger beskyttelse deraf.

Samtidig fremhæver udvalget, at der i det moderne samfund findes nogle nye kriminalitetsformer, herunder narkotikakriminalitet, der er kendetegnet ved, at sædvanlige efterforskningsmetoder ikke rækker til, bl.a. fordi der sjældent indløber anmeldelser om disse lovovertrædelser, hvis ofre (narkomanerne og underforhandlerne) ikke er interesseret i opdagelse. Der er derfor behov for at udnytte andre muligheder i efterforskningen, og i praksis har det vist sig, at telefonaflytning og lignende indgreb ofte er særdeles effektive til at afsløre narkotikakriminalitet.